

به دنیای پژوهش در آموزش خوش آمدید!

زینب گلزاری

کتاب: پژوهش آموزشی (رویکردهای کمی، کیفی و ترکیبی)

نویسندگان: آر. بور کجانسون و لری کریستنسن

برگردان: علیرضا کیامنش و همکاران^۱

ناشر: نشر علم

چاپ: ۱۳۹۵

زیسته، داستان‌های بیان شده، داستان‌های باز گفته شده، و داستان‌های باز زیسته.

در این میان، اینکه آیا پژوهش روایتی فقط داستان گفتن است، سؤال مهمی است که برای اغلب کسانی که به تازگی با پژوهش روایتی سروکار پیدا کرده‌اند، مطرح می‌شود. نویسنده کوشیده است، پژوهشگران را با پژوهش پیش از گفتن داستان آشنا کند. پژوهش روایتی، راهبردی پژوهشی برای مطالعه تجربه داستان‌های زیسته شده و یا گفته شده است؛ راهی برای فهم تجربه انسان که اساساً روایت است و می‌تواند در روشنگری یا کمک به دیگران مؤثر باشد.

(تحلیل داده‌های پژوهش روایتی در بخش پنجم کتاب، فصل بیست‌ویکم مورد بررسی قرار گرفته است). پژوهشگر بعد از ثبت روایت‌ها، آن‌ها را رمزگذاری می‌کند. زمانی رمزگذاری، پایایی خود را به دست خواهد آورد که توافق زیادی بین رمزگذاران مختلف وجود داشته باشد. در حقیقت، رمزگذاری و تدوین مقوله‌ها بخش مهمی از پژوهش روایتی است. شناسایی روابط بین مقوله‌ها و بررسی روایی و پایایی نتایج، در این بخش کتاب مورد توجه قرار گرفته است. پژوهش روایتی در چنین قالبی است که معنا پیدا می‌کند و به‌عنوان پژوهش و تحقیقی اثرگذار، مورد توجه قرار می‌گیرد.

* پی‌نوشت

۱. همکاران: نیلوفر اسماعیلی، صبا حسونندی، مریم دانای‌طوسی، محمدرضا فتاحی و مریم محسن‌پور.

یکی از دغدغه‌های ذهنی معلم پژوهشگر، یافتن پاسخ سؤالاتی است که در نتیجه تأمل و تفکر در احوال آموزش و کلاس درس، شکل می‌گیرد. پاسخ‌هایی که بتواند تأثیر آن‌ها را در اعمال و رفتار معلمی‌اش بیابد و گامی به جلو بردارد. روایتگری معلم پژوهشگر می‌تواند نقطه آغازی برای حرکت در مسیر تحقیق و پژوهش باشد؛ مسیری که اگر درست طی شود، دستاوردی ارزشمند خواهد داشت و سؤال معلم پژوهشگر دقیقاً از همین نقطه آغاز می‌شود که مسیر درست را چگونه باید یافت.

پرونده این شماره «مدرسه فردا» به بحث روایتگری و پژوهش روایی پرداخته است. روایت‌های معلمی که مکتوب می‌شوند و پژوهشگر را به فکر فرو می‌برند که با انبوهی از تلخ و شیرین‌های معلمی چگونه می‌توان به نتیجه‌ای ارزشمند دست یافت. نقشة راهی برای این مسیر لازم است تا پژوهشگر را قدم به قدم برای سامان دادن به خرده‌روایت‌های معلمی رهنمون شود.

کتاب «پژوهش آموزشی: رویکردهای کمی، کیفی و ترکیبی» در چاپ پنجم خود به این مهم پرداخته است. علیرضا کیامنش و همکاران در ترجمه این کتاب ارزشمند کوشیده‌اند نقشة راهی برای پژوهشگران به تصویر کشند. در بخش چهارم کتاب، فصل پانزدهم به معرفی پژوهش روایی پرداخته شده است. در ابتدای بخش بر این نکته تأکید شده که زندگی کردن و نقل داستان کار جدیدی نیست اما آنچه به تأمل و تفکر نیاز دارد، بررسی روایت‌ها در قالب پژوهش است. برای شکل دادن به یک پژوهش روایتی در این کتاب به چهار اصطلاح کلیدی اشاره شده است: داستان‌های